

УДК 378.011.3-051:811]:37.015.3:159.923.2

DOI <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2022.79.264538>

ЮЛІЯ СТРИЖАК

аспірантка Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-7289-7211>

МАРИНА ГРИНЬОВА

доктор педагогічних наук, професор,
ректор Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3912-9023>

ТРЕНІНГ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО САМОРЕГУЛЯЦІЇ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анотація. У дослідженні схарактеризовано сутність розвитку у майбутніх вчителів іноземної мови позитивної мотивації до саморегуляції навчання засобами тренінгів, проаналізовано структуру, стадії та переваги тренінгу як активної форми навчання.

З'ясовано, що глобальні зміни, що відбуваються в суспільстві, потребують істотних змін у системі освіти, перегляду принципів її організації, форм і методів навчально-виховного процесу, зокрема розробки і впровадження сучасних освітніх технологій навчання.

Ключові слова: саморегуляція навчання; мотивація; навчальний процес, професійна діяльність, уміння та навички.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Вища педагогічна освіта перебуває сьогодні у стані організаційного та змістовного реформування. Сьогоднішні умови суспільного розвитку вимагають активного впровадження інноваційних технологій навчання, переосмислення усталених стереотипів щодо прийомів, засобів та методів у галузі освіти. У сучасному вимогливому та швидкозмінному соціально-економічному середовищі вчитель іноземної мови має постійно підвищувати рівень знань, його педагогічний успіх залежить від результативності запровадження інноваційних технологій навчання, що ґрунтуються на нових методологічних засадах, сучасних дидактичних принципах та психолого-педагогічних теоріях, які розвивають діяльнісний підхід до навчання.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблемою підготовки майбутніх учителів іноземної мови займалось чимало вітчизняних і зарубіжних науковців. Зокрема, розвитку теорії і практики іншомовної освіти та підготовки майбутніх учителів іноземних мов присвячено наукові розвідки В. Андрієвської, В. Аракіна, Б. Беляєва, С. Николаєвої, Є. Пасова, С. Камінські (S. Kaminsky), Д. Подел (D. Podell). І. Зимня займалась вивченням психології навчання іноземних мов у школі. Сучасні технології професійної підготовки вчителя іноземної мови досліджували В. Кузовлев, В. Карташова, Е. Пасов, І. Москальова та інші.

Розробкою проблеми саморегуляції поведінки особистості займалися вчені, які досліджували: окремі її прояви в різних видах діяльності – О. А. Конопкін, Г. С. Нікіфоров, А. К. Осніцький, І. А. Трофімова та ін.; моральний розвиток особистості на різних вікових етапах – Л. І. Божович, І. В. Дубровіна, В. С. Мухіна, І. С. Кон, І. І. Чеснокова та ін.; моральну стійкість особистості – В. Е. Чудновський; проблему саморегуляції в дослідженнях рефлексії – І. Д. Бех, В. В. Давидов, А. З. Зак, Б. В. Зейгарник, К. Н. Поливанова та ін.; моральний вчинок як основу саморегуляції – І. Д. Бех, М. В. Савчин, С. Л. Рубінштейн, В. О. Татенко, В. А. Ядов, П. М. Якобсон та ін., впливу саморегуляційних процесів на формування педагогічного такту – Т. Бондаревська, Д. Самуйленков, І. Синиця, особливостей вияву саморегуляції вчителя під час взаємодії суб'єктів системи «вчитель-учень» – Н. Анікеєва, Н. Гордін, Н. Дьоміна, Я. Коломінський та ін., формування навичок саморегуляції вчителя як аспекту самопізнання у процесі педагогічної діяльності – Н. Кузьміна, В. Миндикану, Д. Ніколенко, В. Сластьонін, О. Щербаков.

Окремі аспекти саморегуляції вчителя висвітлено також у працях, присвячених питанням його професійного самовиховання і формування педагогічної майстерності. В них саморегуляція розглядається як компонент

внутрішньої педагогічної техніки вчителя – В. Абрам'янов, М. Верба, О. Горська, С. Єлканов, І. Зязюн, Ю. Львова, Н. Тарасевич, Ю. Турчанінова.

Мета статті – шляхом аналізу теоретичних джерел із проблеми дослідження розкрити сутність тренінгу як засобу підвищення мотивації до саморегуляції навчання майбутніх вчителів іноземних мов.

Виклад основного матеріалу. Ефективність функціонування системи освіти та зростання соціальних вимог до навчальних закладів має потребу у висококваліфікованих спеціалістах, які здатні творчо підходити до організації навчально-виховного процесу та досягати високих якісних результатів. Підвищення якості професійної підготовки обумовлене можливістю мобільного реагування освітнього процесу на потреби суспільства та особистості.

Психологічні дослідження свідчать про те, що мотивація є важливим чинником, що значною мірою впливає на продуктивність мисленевої діяльності. І.О. Зимня відзначає, що мотивація є «пусковим механізмом» будь-якої діяльності: праці, спілкування чи пізнання (Гринців, 2013, с. 240).

Формування позитивної мотивації до саморегуляції навчання без перебільшення можна назвати однією з центральних проблем сучасного освітнього середовища, справою суспільної важливості. Її актуальність зумовлена оновленням змісту навчання, постановкою завдань формування в студентів прийомів самостійного придбання знань і пізнавальних інтересів, здійснення в єдності патріотичного, трудового, морального виховання підлітків, формування в них активної життєвої позиції. В даний час проблема підготовки висококваліфікованих фахівців набуває все більшого значення. Сучасне суспільство висуває випускнику ВНЗ високі вимоги, серед яких важливе місце займають професіоналізм, соціальна активність і творчий підхід до виконання робочих завдань. Процес вдосконалення підготовки майбутніх вчителів іноземної мови в умовах сучасної освіти досить складний та обумовлений декількома важливими факторами. Один із них – адекватність мотивації до саморегуляції навчальної діяльності студентів цілям і завданням освітньої системи у ВНЗ. Питання формування мотивів до навчання саморегуляції, що є невід'ємним елементом у майбутньому професійному розвитку, є актуальним тому, що сучасні студенти поступово втрачають стимул до навчальної діяльності. Перед навчальним закладом стоїть завдання по формуванню і розвитку у студентів позитивної мотивації до саморегуляції навчальної діяльності. Провідною мотивацією для студента повинно виступати бажання вчитися заради досягнення не тільки академічної мети, а й для професійного росту. Тому для успішного навчання, що спрямовуватиме діяльність студентів, вони повинні хотіти активно брати участь в процесі навчання, що можливо при створенні системи стимулів до активного включення у самостійну навчальну діяльність (Гриньова, 2012, с. 87).

Актуальною на сьогодні залишається проблема невідповідності академічного навчання майбутніх фахівців у сучасних вишах на їхню подальшу практичну діяльність. Затеоретизоване навчання формує лише абстрактне уявлення майбутнього фахівця про професійну діяльність. Перед викладачами вітчизняних вишів стоїть завдання впровадження таких форм і методів навчання, які б ставили за мету активізацію творчого потенціалу студента та стимулювали б його бажання вчитися. Як свідчить практика освітньої діяльності, саме інноваційні форми навчання стимулюють до отримання знань і розвивають інтелектуальний потенціал студентів. Серед інноваційних форм навчання особливої уваги, на нашу думку, заслуговує тренінг. Тренінг як форма навчання має суттєві переваги над іншими формами навчання і вимагає від фахівців не тільки знань, а й умінь застосовувати свої знання у практичній діяльності, що постійно змінюється. Під тренінговими формами навчання розуміють створення системи фахових тренінгів, які проводяться поряд із традиційними формами професійної підготовки. Нині серед інновацій сучасної вищої школи зростає популярність використання тренінгових технологій. Експериментальне використання тренінгових технологій з метою фахової підготовки й професійного самовдосконалення викладено в працях Л. Козлової, Г. Кошонько, Л. Мітіної, В. Павловського, Т. Цюман.

На думку Л. Шепелевої, «тренінг – це інтенсивні короткотривалі навчальні заняття, спрямовані на створення, розвиток і систематизацію певних навичок, необхідних для виконання конкретних особистісних, навчальних або професійних завдань, у поєднанні з посиленням мотивації особистості стосовно вдосконалення роботи» (Гальцева, 2016, с. 127). Поняття «тренінгові технології» розглядається в педагогічній площині як здобуття та засвоєння знань, формування і розвиток умінь, навичок, важливих якостей, ціннісних орієнтацій, компетентностей тощо. Це створює підґрунтя вважати тренінг педагогічною технологією навчання (оскільки тренінг відповідає всім основним ознакам технології й охоплює у своїй структурі велику кількість окремих форм і методів). Значущість тренінгів для вишівської освіти виявляється в тому, що вони дають можливість інтенсифікувати процес фахової підготовки, зробити його більш результативним за рахунок повної відповідності принципам особистісно орієнтованого навчання.

На сьогодні тренінг є незамінним елементом системи навчання, який передбачає розвиток професійних навичок, креативного мислення й інтелектуальних здібностей особистості, зокрема розвиток професійного мислення й мовлення студентів. Тренінгове навчання має істотні відмінності порівняно з традиційними формами навчання. Традиційне навчання за своєю суттю є формою передавання інформації та засвоєння знань. Натомість тренінг — це цікавий процес пізнання себе та інших; спілкування; ефективна форма опанування знань; інструмент для формування умінь і навичок; форма розширення досвіду.

Ю. Швалб вважає, що тренінги, спрямовані на формування і розвиток особистої і професійної компетенції, повинні стати одним із провідних засобів професійного навчання. На нашу думку, тренінги мають велику перспективу застосування в процесі українськомовного й лінгвометодичного навчання майбутніх вчителів іноземної мови.

Серед переваг, які має тренінг як активна форма навчання, можна визначити такі:

- тренінг побудований (повністю чи частково) на моделюванні ситуацій професійної діяльності учасників тренінгу та спрямований на формування умінь і навичок, необхідних у практичній роботі;
- тренінги передбачають виконання індивідуальних і групових практичних занять, проведення рольових ігор;
- тренінг дає можливість студентам систематизувати набутий досвід, усвідомити рівень власної професійної компетентності, окреслити шляхи особистісного фахового саморозвитку;
- тренінг сприяє встановленню демократичного стилю спілкування, забезпечує суб'єкт-суб'єктний процес навчальної діяльності;
- тренінг формує у студентів практичні навички до виконання індивідуальних завдань і публічної презентації результатів своєї роботи, навчає ефективно працювати в команді;
- тренінг розвиває лідерські якості, ініціює активність студентів.

Застосування тренінгових технологій передбачає залучення студентів до навчального процесу, активізує міжособистісну комунікацію, яка забезпечує ефективний обмін інформацією в ході творчої дискусії. У свою чергу це сприяє розвитку у студентів аналітичного мислення і виробленню навичок прийняття компетентних рішень в ситуаціях, максимально наближених до майбутньої професійної діяльності. Тренінг, на відміну від традиційних форм навчання, орієнтований не тільки на правильну відповідь, а й на запитання та пошук. У процесі тренінгу відбувається формування і закріплення умінь і навичок ефективної професійної поведінки учасників. Тренінгове заняття є, по суті, семінаром у режимі неперервної дискусії, що переривається міні-лекціями, індивідуальною роботою, діловими іграми, кейсами та іншими завданнями.

Механізм проведення тренінгу полягає у підвищенні й прагненні до виконання професійної діяльності; у розвитку здібностей до самомотивування й самоспонування й самопроектування. Форма тренінгу особистісно-розвиваюча, спрямована на розвиток спеціальних умінь, механізмів впливу на мотивацію студента; розвиток змістовного компоненту; поглиблений аналіз та самоаналіз. Мета тренінгових занять полягає у формуванні пізнавального (внутрішнього, процесуально-змістовного) мотиву, мотивів досягнення, саморозвитку, суспільнозначущого мотиву та мотиву соціальної ідентифікації (Швалб, 2005, с. 17).

У ході практичних занять з методики викладання іноземної мови пропонується впроваджувати тренінгові вправи, модифіковані тренінги та тренінги зокрема для найкращого розуміння, закріплення, самоаналізу знань. Протягом вивчення курсу методики викладання іноземної мови завдання тренінгу полягає в розвитку адекватного розуміння власної індивідуальності; здійсненні корекції самооцінки „Я – майбутній вчитель”; підвищенні позитивного самосприйняття; заглибленні в усвідомлення життєвих планів і визначенні в них місця професійних цілей, формуванні плану індивідуально-професійного самовдосконалення та саморегулювання; актуалізації прагнення до професійного саморозвитку у педагогічній діяльності вчителя загальноосвітньої школи; розвитку цілепокладання і самоорганізації. Структура кожного тренінгу складається із взаємного привітання всіх членів групи; оголошення теми тренінгу; основної частини (діагностичні вправи, спеціальні вправи, рольові ігри, групові дискусії, творчі завдання); заключної частини (індивідуальний самозвіт реципієнта, груповий аналіз тренінгу).

Тренінг як форма навчання має істотні переваги перед іншими формами та видами навчання і вимагає від фахівців не тільки знань, а й умінь застосовувати свої знання у практичній діяльності, що постійно змінюється. Серед переваг, які має тренінг як активна форма навчання перед традиційними методами, можна визначити такі: під час використання тренінгу процес навчання максимально наближений до реальної практичної діяльності, тренінг є імітаційним методом; тренінг є інтерактивним методом навчання, учасники виступають у тих чи інших ролях і діють відповідно до статусу своєї ролі; тренінг є груповим та в той же час індивідуальним методом, спрацьовують механізми особистості та групової динаміки, учасники набувають як особистого досвіду так і досвіду розробки та виконання колективних рішень; під час тренінгу спеціальними засобами створюється певний емоційний та інтелектуально-пізнавальний настрій, що надає можливість істотно активізувати й інтенсифікувати процес навчання. Цілеспрямоване навчання майбутніх учителів іноземної мови навичкам сприйняття, самопізнання та саморозвитку, саморегулювання за допомогою активних методів навчання, зокрема тренінгових занять, буде сприяти активізації мотиваційної, інтелектуальної, творчої та рефлексивної сфери студентів, формуванню особистісних та професійних якостей необхідних для ефективної майбутньої професійної діяльності.

Чимало науковців висвітлюють власний досвід щодо застосування тренінгу в освітньому процесі вишу. Так, Ю. М. Швалб наголошує на задачному підході до побудови навчального тренінгу у вищому навчальному закладі, Л. І. Мороз розглядає вплив професійно-психологічного тренінгу на становлення особистості фахівця, В. О. Лефтеров приділяє основну увагу впровадженню тренінгових технологій у навчальний процес при підготовці співробітників органів внутрішніх справ, А. В. Кунцевська вбачає у навчальному тренінгу спеціально організований процес рефлексії (Гальцева, 2016, с. 125).

Найбільш глибокий підхід до використання тренінгових технологій у навчальному процесі демонструє автор української національної школи навчального тренінгу Ю. М. Швалб на основі ґрунтовного аналізу розвитку і становлення професійної освіти він зробив висновок про те, що тренінгові технології повинні стати одним із провідних засобів професійного навчання завдяки спрямованості на формування особистісної та професійної компетентції.

Починаючи з 2005 року, у рамках організованих ним психологічних шкіл постійно проводяться курси підготовки викладачів вищих навчальних закладів України до впровадження навчальних тренінгів. Випускники зазначених курсів активно впроваджують навчальні тренінги у власну педагогічну практику.

Форма навчального тренінгу дозволяє організувати особливий специфічний освітній простір, в якому студенти (підкреслимо: група студентів) усвідомлюють власну некомпетентність щодо вирішення ситуації чи певного класу задач, визначаються з власними обмеженнями у наявних знаннях чи компетенціях. Це усвідомлення відбувається на стадії фактів (за класифікацією Колбі) через виконання певних дій, операцій, котрі не дають бажаних результатів через обмеженість способів дій студентів. Емоційне переживання власних обмежень спонукає студентів до колективного пошуку ефективних способів дій. Саме шляхом проб і помилок відбувається пошук альтернативних варіантів вирішення ситуації. Ефективні варіанти, котрі дають бажані результати, усвідомлюються шляхом ретроспективної рефлексії та алгоритмізуються. Це дозволяє студентам у подальших аналогічних навчальних ситуаціях швидко адаптуватись та вирішити поставлені завдання. Проекція навчальної ситуації та власних дій у певну реальність допомагає студенту усвідомити власну компетентність, а при повторях певних способів дій в інших ситуаціях - набути неусвідомленої компетентності, що дозволяє у подальшій професійній діяльності швидко адаптуватись до ситуації (проблемної чи взагалі невизначеної) та вирішити поставлені завдання завдяки сформованому репертуару способів дій.

Процес колективної мислєдїяльності у тренінгу дозволяє включити у навчальну діяльність всіх (без винятку) студентів, спрямувати їхні зусилля у конструктивне русло, що, безумовно, детермінує їх подальший розвиток, їхню якісну зміну, підвищення мотивації до навчання й пізнання нового.

Зазначимо, що молодь засвоює інформацію швидше, якщо навчання проходить інтерактивно: одночасно з одержанням інформації обговорюються незрозумілі моменти, одразу закріплюються отримані знання, формуються способи дій та поведінки. Такий метод втягує учасників у процес навчання, а сам процес навчання стає легшим і цікавішим.

Навчальний тренінг, створюючи ігрову реальність, знімає бар'єри на шляху креативності мислення, страх помилки (адже ситуація несправжня) і дозволяє вирішувати цілком реальні проблеми, пов'язані з майбутньою професійною діяльністю. Ігрова реальність дозволяє апробувати певні способи дій неодноразово, відкидаючи хибні й відбираючи конструктивні. Знайдені способи дій закріплюються у пам'яті на тривалий час, адже знання, отримані у діяльності, запам'ятовуються на 90%.

Абстрагування від конкретної ситуації та виведення законів, закономірностей дозволяють студентам класифікувати навчальні завдання за класами, відбираючи ті способи дій, що дозволяють вирішувати задачі певних класів, вільно оперувати отриманими знаннями, формулювати власні учбові задачі, стаючи дійсними суб'єктами власної учбово-професійної діяльності.

Використання навчального тренінгу як форми роботи активізує студентів як суб'єктів учбово-професійної діяльності, стимулює їхню креативність, розвиває дивергентне мислення, що у подальшому сприяє створенню власної концепції й побудові траєкторії освіти впродовж життя. Переконані, що саме тренінг є тією технологією, котра дозволяє реалізувати у навчальному процесі вищої школи суб'єкт-суб'єктну взаємодію, організувати процес отримання студентами особистісних знань та компетенцій, формувати майбутніх фахівців на сучасному рівні вимог ринку праці.

Структурно тренінг може включати такі стадії (фази):

- 1) актуалізація особистого досвіду студента;
- 2) визначення обмежень у наявних знаннях для вирішення певного навчального завдання;
- 3) колективний пошук способів дій у невизначеній ситуації;
- 4) апробація знайдених способів дій та їх демонстрація;
- 5) колективний аналіз запропонованих способів дій і формування базових понять;
- 6) закріплення ефективних способів дій та їх узагальнення;
- 7) рефлексія щодо власних способів дій та готовності до професійної практики.

Розглянемо стадії тренінгу більш детально. На першій стадії у соціально-психологічній взаємодії учасників виникає особистісне переживання ними певної ситуації і таким чином задїється емоціональний інтелект до вирішення навчального завдання. На другій стадії студенти, приступивши до вирішення певного навчального завдання, приходять до розуміння, що наявних у них знань та способів дій недостатньо. Тому на третій стадії процес колективної мислєдїяльності спрямовує перетворення навчального завдання у навчальну задачу, тобто детермінує процес цілепокладання в учбово-професійній діяльності. Саме на цій стадії робоча група діє як самостійний суб'єкт мислєдїяльності. Викладач, ретельно слідкуючи за роботою груп, організує й направляє їх роботу у конструктивне русло, надаючи певну інформацію, включаючи у свою роботу міні-лекції, алгоритми дій у навчальній чи професійній ситуації, здійснюючи позиційну розстановку учасників, виштовхуючи їх у різноманітні функціональні позиції: «фахівець», «експерт», «клієнт», «правопорушник», «злочинець», «жертва» тощо. Досягненням студентів на цій стадії є оволодіння певним способом дій, поняттями, виходячи з власного досвіду групової взаємодії. Подальша апробація виведених понять та знайдених способів дій допомагає сформулювати базові поняття та визначити найбільш ефективні способи дій рішень, зважено обмірковують усі варіанти вирішення ситуації. Теоретики

- аналітичні, раціональні, об'єктивні та логічні. Структуруючи інформацію, теоретики вибудовують

теорії та моделі. Прагматисти - це практичні ефективні способи дій. Як правило, закріплення ефективних способів дій відбувається при вирішенні іншого навчального завдання, котре можна віднести до типу задач, котрий пропонувався до засвоєння. Таким чином у студентів формується досвід реалізації способу дій у професійних ситуаціях, психологічна готовність до професійної практики. Рефлексія студентів щодо власних способів дій та психологічної готовності до виконання професійних задач, вирішення професійної ситуації допомагає учасникам тренінгу усвідомити власні досягнення та обмеження в учбово-професійній діяльності та спрямувати власний розвиток у професійній сфері.

Важливим аспектом тренінгу є організація навчальної комунікації між викладачем і групою студентів, між студентами у групі. Зазначена комунікація, як і сам тренінг, передбачає проходження певних фаз:

1) встановлення комунікативного контакту, що передбачає повідомлення учасникам тренінгу його тематичної спрямованості (котра задається програмою навчальної дисципліни, яка розглядається нами як окремий суб'єкт учбової діяльності), цілей та задач;

2) обговорення фактів, що сприяє визначенню учасниками власних обмежень та актуалізує їх особистий досвід;

3) обговорення емоцій, котрі виникли у результаті обговорення фактів, що формує смисли пошуку способів власної діяльності у навчальній ситуації;

4) комунікативна взаємодія, спрямована на груповий чи колективний пошук способів вирішення навчальної ситуації;

5) презентація групових чи колективних наробок (у цій фазі креативність виявляється найбільшою мірою);

6) обговорення групових чи колективних наробок, визначення їх плюсів і мінусів;

7) формулювання колективних понять та рішень;

8) вербальна рефлексія власних способів дій та отриманих знань, вмінь, компетенцій;

9) зворотний зв'язок щодо організації тренінгу. Така навчальна комунікація дозволяє викладачу і студенту виступати партнерами, вибудовувати ефективну взаємодію щодо навчальної ситуації, у котрій обидва партнери вчать один у одного (Швалб, 2005, с. 20).

Грунтуючись на проведенні теоретичного та практичного аналізу можна зробити висновки, що правильно організований тренінг розвиває гнучкість, оригінальність мислення, толерантність, здатність вирішувати проблемні завдання та ситуації; сприяє усуненню мовних помилок і недоліків у мовленні студентів, збагачує їхній активний словник науковою і професійною термінологією, а також формує креативне мислення майбутнього вчителя іноземної мови.

Враховуючи вищезазначене нова стратегія педагогічного керівництва з боку викладачів полягає у створенні таких ситуацій, які б сприяли максимальному розкриттю можливостей індивідуального зростання студента, стимулювали його внутрішні сили до професійного саморозвитку та саморегуляції навчання. Тренінг цілепокладання створює умови, за яких кожна людина у самому собі та у інших бачить індивідуальність, поважає особисту гідність та гідність інших.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Гальцева Т. О. Тренінг як технологія підвищення навчальної самоефективності студентів. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2016. Вип. 1, т. 1. С. 124–129 URL: <http://pj.journal.kspu.edu/index.php/pj/article/view/655/613>

Гринців М. Саморегуляція як компонент професійної підготовки майбутнього фахівця. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2013. Вип. 4. С. 238–245.

Гриньова М. В. Саморегуляція. Полтава : АСМІ, 2012. 294 с.

Мірошник С. І. Навчальний тренінг як оптимальна форма організації навчання педагогічних працівників в умовах післядипломної педагогічної освіти. *Народна освіта*. 2020 URL: <https://repository.kristti.com.ua/handle/eiraise/269>

Швалб Ю. М. Задачний підхід к построению учебного тренинга в вузе. *Психологічні тренінгові технології у правоохоронній діяльності : науково-методичні та логізаційно-практичні проблеми впровадження і використання, перспективи розвитку* : матеріали міжнар.наук.-прак. конф. Донецьк. 2005. Ч. 2. С. 15–24.

REFERENCES

Haltseva, T. O. (2016). Treninh yak tekhnolohiia pidvyshchennia navchalnoi samoefektyvnosti studentiv [Training as a technology to increase students' learning efficiency]. *Scientific Bulletin of Kherson State University*, 1(1), 124-129. Retrived from <http://pj.journal.kspu.edu/index.php/pj/article/view/655/613> [in Ukrainian].

Hrynova, M. V. (2012). *Samorehuliatyia [Self-regulation]*. Poltava: ASMI [in Ukrainian].

Hryntsiiv, M. (2013). Samorehuliatyia yak komponent profesiinoi pidhotovky maibutnoho fakhivtsia [Self-regulation as a component of professional training of future specialists]. *Topical issues of the humanities: an intercollegiate collection of researchers working with young people with Drohobych workers at Ivan Franko University*, 4, 238-245 [in Ukrainian].

Miroshnyk, S. I. (2020). Navchalnyi treninh yak optymalna forma orhanizatsii navchannia pedahohichnykh pratsivnykiv v umovakh pisladyplomnoi pedahohichnoi osvity [Educational training as the optimal form of organization of training of pedagogical workers in the conditions of postgraduate pedagogical education]. *Narodna osvita [Public Education]*. Retrived from <https://repository.kristti.com.ua/handle/eiraise/269> [in Ukrainian].

Shvalb, Yu. M. (2005). Zadachnyi podkhod k postroenyiu uchebnoho trenynha v vuze [Problem-based approach to the construction of educational training in higher education]. In *Psykhoholohichni treninhovi tekhnolohii u pravookhoronnij diiadnosti : naukovo-metodychni ta lohanizatsiino-praktychni problemy vprovadennia i vykorystannia, perspektyvy rozvytku [Psychological training technologies in law enforcement: scientific and methodological and organizational and practical problems*

of implementation and use, prospects for development] : Proceeding of Scientific Conference (Pt. 2, pp. 15-24). Donetsk [in Ukrainian].

STRYZHAK YULIIA
GRINYOVA MARINA

FORMATION OF SELF-REGULATORY COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF FOREIGN LANGUAGES IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING

The study is characterized the essence of the development of self-regulatory competence of future foreign language teachers as a basis for successful professional development, analyzes the structure, functions and components of self-regulation. An attempt to clarify the nature of self-regulatory competence made it possible to establish the reason for the functioning of the structural elements of the formation of self-regulation during training.

The effectiveness of the education system and the growth of social requirements for educational institutions requires highly qualified specialists who are able to be creative in the organization of the educational process and achieve high quality results. Improving the quality of professional training is due to the possibility of mobile response of the educational process to the needs of society and the individual. In connection with the restructuring of the world system in Ukraine, increasing the level of psychological and pedagogical support for professional training, the relevance of the study of the problem of self-regulation of future professionals is growing significantly. Therefore, for specialists dealing with learning problems, pedagogical research is becoming increasingly important, which addresses the problems of self-regulation.

Study of the formation of self-regulatory competence of future foreign language teachers in the process of professional training is one of the basic conditions for self-improvement of the individual at the personal and professional levels.

However, self-regulatory competence as a property inherent in the future teacher of a foreign language is the basis of professional development, as it determines the purposefulness, motivation, the presence of productive mental states and other conditions for successful mastery of the profession.

Key words: *self-regulation; professional training, professional activity, skills and abilities.*